

## **Svenska Aralsjösällskapet**

### **Verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2016**

Under verksamhetsåret 2016 har föreningens informationsaktiviteter varit begränsade beroende på svårigheter att jämka samman arbetsinsatser och ekonomi för seminarieverksamhet. Diskussioner har förts i styrelsen kring möjligheten att arrangera en seminarieserie kring Aralsjöproblematiken. Vi hoppas dessa kan realiseras under det kommande året. Vår verksamhet har huvudsakligen varit koncentrerad kring vårt partnerskap i UZWATER (beskrivet mer i detalj nedan).

Vi har hållit ett seminarium (se nedan) i samband med årsmötet.

Vi har naturligtvis också utnyttjat tillfället att informera då vi deltagit i andra aktiviteter av relevans för Aralsjöproblematiken. Exempel på detta är vid deltagande i World Water Week i Stockholm. Vi har också informerat om Aralsjöproblematiken och föreningens verksamhet vid flera aktiviteter inom det EU-TEMPUS-projekt, UZWATER, där SASS är en av parterna. Det har huvudsakligen skett som ett resultat då förfrågningar kommit per e-mail samt kopplat till ordförandens insatser som styrelseledamot i Global Water Partnership som har såväl Regional Water Partnership som Country Water Partnership i regionen.

Under 2017 hade Svenska Aralsjösällskapet webbsajt (<http://www.aralsjon.nu>) 1206 besök, 20% av besöken gjordes av återkommande besökare. Tillsammans tittade besökarna på 5358 sidor alltså ca 4,5 sidor per besök. Varje besök varade i genomsnitt ca 2 minuter. Populäraste sidan var som tidigare startsidan följt av "Aktuellt" och "Vårt arbete och historia". Statistiken insamlad med hjälp av Google Analytics.

Under året öppnade vi en s.k. företagssida på facebook (<https://www.facebook.com/aralsjosallskapet/>) men aktiviteten på sidan har varit låg och därmed också antalet besökare. Undantaget är annonsering för stipendierna till Björn Guterstams minne som nådde närmare 1000 besökare.

#### **Medlemmar**

Medlemsavgiften beslutades vid årsmötet 2016 att återinföras men det är fortfarande svårt att identifiera antalet medlemmar i föreningen, några medlemmar har dock hört av sig.

#### **Styrelse och övriga valda funktionärer**

Under året har *Gunilla Björklund* varit ordförande.

Styrelsen har i övrigt utgjorts av

*Yuliya Zhuk*, sekreterare<sup>1</sup>

*Johan Fresk*, kassör

*Lars Rydén*, övrig ledamot

*Jerker Jarsjö*, övrig ledamot

*Gitte Jutvik Guterstam*, övrig ledamot

*Claes Levinsson*, övrig ledamot

*Björn Frostell*, övrig ledamot

Ersättare: *Anna Forslund*, *Linda Strandenhed* och *Christian Andersson*

Revisorer: *Ulf Holmberg* och revisorssuppleant *Marianne Nilsson*.

Valberedning: *Kerstin Lindahl-Kiessling* (sammankallande) och *Bo Kjellén*

---

<sup>1</sup> Yuliya har, då hennes arbete medfört att hon ofta haft svårt att delta, vid några tillfällen fått assistans.

## **Styrelsemöten**

Styrelsen har sammanträtt 5 gånger under året inklusive det konstituerande mötet. Årsmötet hölls den 27 april, 2016, i Geovetenskapens Hus, Frescati, Stockholms universitet, varefter följde ett konstituerande styrelsemöte.

## **Verksamhet**

Följande aktivitet har genomförts:

Efter årsmötesförhandlingarna den 27 april, höll Håkan Wahlquist, föreståndare för Sven Hedinstiftelsen vid KVA ett mycket uppskattat föredrag om "Pamis, Wakhan-korridoren och Amu Daryas översta flöden".

Under World Water Week, som som vanligt hölls sista veckan i augusti 2016 deltog Gunilla Björklund i delar av sessionerna, då hon för SIWI var en av senior rapporteurs. Det fanns givetvis som vanligt möjlighet för nätverksbyggande med några deltagare från regionen även om det var relativt få deltagare från Aralsjöregionen i detta sammanhang då GWP inte hade något parallellt möte. Det övergripande mötet med de regionala Water Partnerships hölls i maj i Stockholm, där Gunilla var med på delar av mötet och hade tillfälle till diskussion bland annat med Vadim Sokolov från Uzbekistan.

Den 13 mars 2016, d v s i slutet på förra verksamhetsåret, var Aralsjösällskapet inbjudet att föreläsa på Eskilstunas nya återvinningsstation ReTuna. Under rubriken Sjön som blev öken berättade Gitte Jutvik Guterstam om vad misshushållning av ekosystemen innebär för natur och människor i Karakalpakstan. Kopplingen mellan bomullsplantan och vår konsumtion av textilier och ReTunas arbete med återanvändning och återvinning blev konkret. Föreläsningen ingick i en serie som arrangerades av Studieförbundet. Cirka 20 personer lyssnade och ombads besöka Aralsjösällskapets hemsida och sätta in 50kr till föreningen.

Under året har vi via e-post fått förfrågningar om fördjupad information om Aralsjöproblematiken för uppsatser mm från ett flertal personer, främst gymnasieelever, som hittat fram till Svenska Aralsjösällskapet som källa för råd och information om vatten- och miljöfrågor i regionen. Genom detta sprider sig vårt budskap troligen till ytterligare flera hundra personer eftersom förfrågningarna ofta handlar om att få tips om mer information inför uppsatssuppgifter.

För att finna lämpliga användningsområden för de resurser som samlades in inom Björn Guterstams minnesfond, Södra strandfolken har ett stipendium instiftats. Stipendiet omfattar **75 000 kr och** är öppet för studier eller projekt inom vatten och sanitet. Sökande ska komma från Karakalpakstan. Stipendiet har nu lyst ut och ansökningar har kommit från 11 sökande. Dock har ingen ansökan kommit från någon kvinna, vilket noterades med besvikelse. Intervjuer kommer att ske med tre sökande under våren 2017.

Under 2011 beslöt Svenska Aralsjösällskapet att arbeta för att förbättra kontakterna med universitet och forskningsinstitutioner i Uzbekistan för att stärka kunskaperna om vattensituationen i landet, speciellt vid Aralsjöområdet. I samarbete med Tekniska Högskolan i Stockholm togs kontakt med en rad universitet i Uzbekistan, något som utmynnade i en ansökan om ett TEMPUS projekt för att stärka undervisningen i miljö, vatten och hållbarhetsfrågor vid universiteten i Uzbekistan. Parter i projektet, benämnt UZWATER, har varit Uppsala universitet, Svenska Aralsjösällskapet och Tekniska Högskolan (KTH) i Sverige, samt Lettiska universitetet i Riga, Kaunas Tekniska universitet (KTU) i Litauen och Lantbruksuniversitetet i Warszawa i Polen, samt 8 universitetet i Uzbekistan, nämligen i

Tashkent, Samarkand, Bukhara, Urgench och Nukus vid Aralsjön. KTU tog på sig rollen som samordnande partner. Huvudsyftet var att skapa 2-åriga masterutbildningar i miljövetenskap och hållbar utveckling med inriktning mot vattenfrågor vid samarbetsuniversiteten i Uzbekistan. Svenska Aralsjösällskapets uppgift i projektet var främst att främja och bidra med kontakter mellan universiteten och det övriga samhället i Uzbekistan.

Projektets avslutades efter en 6 månaders förlängning den 15 april 2016. Avslutnings-konferensen ordnades den 6-8 april i Tasjkent av Uzbekistans Nationella universitet med Azamat Azisov och Natalya Akinshina som huvudansvariga. Gunilla Björklund deltog som representant för SASS, Lars Rydén som representant för Uppsala universitet och Björn Frostell som representant för KTH. Konferensen var lyckad med bland annat deltagande från det Uzbekiska parlamentet och Vetenskapsakademien. I anslutning till konferensen genomfördes det tredje möte inom det Advisory Board som bildats för att övervaka och kommentera projektets genomförande och uppföljning, och i vilket SASS har en plats och uppgiften att rekrytera en representant för GWP. Vid detta möte fick Gunilla Björklund representera både SASS och GWP. Rapporten från slutkonferensen såväl som mötet med Advisory Board finns tillgängligt på projektets hemsida. Under våren 2016 levererades slutrapport från samtliga parter.

### ***Erfarenheter, lärdomar och slutsatser***

Som framgått av uppföljningen sedan tidigare år har hemsidans vikt ökat allt mer. Det finns även behov av mer information på engelska och även på ryska, som ju är ett språk som förstås på många håll i Aralsjöområdet. För närvarande är dock de ekonomiska förutsättningarna en begränsande faktor, men då behovet av en korresponderande hemsida ökat i och med SASS roll i UZWATER måste språkuppdateringarna vara ett prioriterat område.

Vi hoppas på ett intensifierat samarbete med organisationer och kollegor i Uzbekistan, inriktade på hållbar utveckling, både mot bakgrund av tidigare erfarenheter men framför allt genom arbetet inom ramen för EU-TEMPUS-projektet UZWATER där redan ett viktigt akademiskt nätverk etablerats och där ett sådant bör kunna utvidgas till att också inkludera uzbekiska studenter.

Vår målsättning är att förbättra kontakterna med pågående forskning kring Aralsjöfrågorna och att bättre bidra till projekt som också praktiskt skulle kunna förbättra situationen i Aralsjöområdet. Vi tror på att universitetssamarbete ger ringar på vattnet i form av kontakter och ökad kommunikation eftersom det är en för regimen acceptabel kontakt som möjligen ses som en förbättrad status för länderna.

Vi ser möjligheter att nå ut till en bredare allmänhet genom samarbeten med olika organisationer och institutioner och därmed kunna sprida information om följderna av misshushållning i Aralsjöområdet

Uppsala den 4 maj 2017

---

Gunilla Björklund  
Ordförande